

90-річчя Валентина Івановича Грищенка (27.11.1928 – 03.01.2011) 90 Years' Anniversary of Valentin I. Gryschenko (27.11.1928 – 03.01.2011)

27 листопада 2018 р. виповнюється 90 років від дня народження академіка НАН України Валентина Івановича Грищенка, видатного українського та радянського вченого-кріобіолога і кріомедика, лікаря акушера-гінеколога, організатора, вчителя багатьох поколінь лікарів та науковців.

Валентин Іванович народився у сім'ї відомого лікаря акушера-гінеколога, професора Івана Івановича Грищенка. В тяжкий повоєнний 1945 р. він вступив одразу до двох вищих навчальних закладів – популярного на той час Політехнічного інституту та Харківського медичного інституту, але вже після перших лекцій він вирішив присвятити життя медицині. З 1951 р. Валентин Іванович працював у Харківському науково-дослідному інституті материнства та дитинства на посаді наукового співробітника, з 1957 р. – в Харківському медичному інституті на посадах доцента, завідуючого кафедри та проректора, з 1983 по 2011 рр. – на посаді директора Інституту проблем кріобіології і кріомедицини НАН України. У 1954 р. В.І. Грищенко захистив кандидатську дисертацію, у 1964 р. – докторську. У 1964 р. він став професором, у 1983 р. – дійсним членом НАН України.

Все своє життя Валентин Іванович поєднував практичну медицину з наукою та педагогікою. Кожен робочий ранок він починав із прийому та консультацій хворих у пологовому будинку, проводив планову нараду з лікарями та співробітниками кафедри, а після виконував обов'язки директора Інституту проблем кріобіології і кріомедицини та займався науковими дослідженнями.

Валентин Івановича та його учні вперше впровадили у вітчизняну медицину передові світові досягнення: екстракорпоральне запліднення, штучну інсемінацію, лапароскопічні оперативні технології, кріохірургічну техніку, гіпотермію в гінекології, тканинну та клітинну терапію.

Наукові інтереси Валентина Івановича охоплювали різні сфери: від кріоконсервування репродуктивних клітин і тканин, стовбурових клітин, клітин крові до застосування холоду у медицині, створення низькотемпературних банків, розробки нових методів лікування на основі кріоконсервованих препаратів. Невід'ємною частиною його наукової діяльності були взаємодія з практичною медициною та реалізація прогресивних технологій в клінічній практиці. Завдяки наполегливій праці В.І. Грищенко вдалося створити один із перших у світі банків пуповинної крові та плаценти, розробити препарати з плаценти та пуповинної крові. Наукова спадщина академіка В.І. Грищенка налічує більше 1 000 друкованих праць, 21 монографію, 4 підручника та 143 авторських свідоцтв і патентів.

Результатом педагогічної діяльності Валентина Івановича є створення школи акушерів-гінекологів,

November 27, 2018 marks the 90th anniversary of the birth of the academician of the National Academy of Sciences of Ukraine Valentyn Ivanovych Gryschenko, an outstanding Ukrainian and Soviet scientist in cryobiology and cryomedicine, obstetrician-gynecologist, manager, teacher of many generations of physicians and scientists.

Valentin I. Gryschenko was born in the family of a well-known obstetrician-gynecologist, Professor Ivan I. Gryschenko. In difficult post-war 1945, he entered two Universities simultaneously: then the popular Polytechnic Institute and Kharkiv Medical Institute, but after the first lectures he decided to devote his life to medicine. Since 1951, Valentin I. Gryschenko worked at the Kharkiv Research Institute of Motherhood and Childhood as a research fellow, since 1957 he became the assistant professor at the Kharkiv Medical Institute, head of the chair and vice-rector, from 1983 till 2011 he was the director of the Institute for Problems of Cryobiology and Cryomedicine of the National Academy of Sciences of Ukraine. In 1954, V.I. Gryschenko defended his PhD thesis, in 1964 he did the Doctor's one, in 1964 he was awarded the degree of professor, in 1983 he became a full member of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Valentin I. Gryschenko has managed to combine a practical medicine with science and educational work throughout his life. Every working morning he visited and examined the patients in the Maternity Hospital, held

що поєднує практичну медицину та науку, а також школи науковців-кріомедиків, які продовжують дотримуватися напрямків, окреслених вчителем. Академік підготував 35 докторів та 119 кандидатів наук. Численні українські та закордонні лікарі з теплотою згадують його лекції.

Валентин Іванович брав активну участь у роботі Всесвітньої організації охорони здоров'я, Всесвітнього товариства кріобіологів, ЮНЕСКО, Європейської асоціації акушерів-гінекологів, був одним із наукових редакторів Великої медичної енциклопедії, журналів «Акушерство та гінекологія», «Педіатрія, акушерство та гінекологія», «Міжнародного медичного журналу», «Cryobiology», «CryoLetters». Валентина Івановича нагороджено багатьма орденами і медалями, преміями НАН України ім. О.О. Богомольця, АМН СРСР ім. В.Ф. Снегирьова. Він одержав звання Заслуженого діяча науки і техніки, лауреата Державних премій у галузі науки і техніки УРСР, СРСР та України.

В.І. Грищенко залишився в пам'яті учнів, колег і пацієнтів як порядна та чуйна людина, талановитий вчитель і фахівець із надзвичайно широким світоглядом. Колеги завжди відчували підтримку Валентина Івановича у впровадженні перспективних проєктів, застосуванні нових методів для лікування практично безнадійно хворих. Він був небайдужим до особистих проблем колег і друзів та лікував багатьох із них.

Над започаткованою академіком В.І. Грищенко справою й сьогодні продовжують працювати його учні (акушери-гінекологи, кріобіологи, кріомедики), а сімейну династію медиків продовжили донька, професор Ольга Грищенко, та онуки, професор Микола Грищенко та Валентин Парашук.

the scheduled meetings with physicians and the chair staff, and then worked as director of the Institute for Problems of Cryobiology and Cryomedicine, being engaged into many scientific researches.

For the first time, Valentin Gryschenko and his students introduced into the national medical practice the extracorporeal fertilization, artificial insemination, laparoscopic surgical technologies, cryosurgical devices, hypothermia in gynecology, cell and tissue therapy.

Scientific interests of V.I. Gryschenko covered different areas, such as: cryopreservation of reproductive cells and tissues, stem cells, blood cells, cold application in medicine, establishing the low-temperature banks, designing the novel cryopreserved preparations-based therapeutic methods. An integral part of his scientific activity was the interaction with practical medicine and the implementation of advanced technologies in clinical practice. Due to his intensive activity Valentin I. Gryschenko managed to create one of the first in the world banks for umbilical cord blood and placenta, to develop the placenta- and umbilical cord blood-derived preparations. Scientific heritage of academician V.I. Gryschenko comprises more than 1,000 publications, 21 monographs, 4 manuals and 143 author's certificates and patents.

Educational activity of Valentin I. Gryschenko resulted in creating the school of obstetricians and gynecologists, which combined practical medicine and science, and that of cryomedical scientists, who have still pursued the directions, outlined by the teacher. The academician has prepared 35 Doctors of Sciences and 119 PhD scientists. Many Ukrainian and foreign physicians heartily remember his lectures.

Valentin I. Gryschenko was actively involved into the activity of the World Health Organization, Society for Cryobiology, UNESCO, the European Association of Obstetricians and Gynecologists. He was one of the scientific editors of the Great Medical Encyclopedia, the journals 'Obstetrics and Gynecology', 'Pediatrics, Obstetrics and Gynecology', 'International Medical Journal', 'Cryobiology', 'CryoLetters'.

Academician V.I. Gryschenko was awarded with many medals and awards, O.O. Bogomolets Prizes of the National Academy of Sciences of Ukraine, V.F. Snegirev Prize of the Academy of Medical Sciences of the USSR. He was awarded the title of the Honoured Scientist and Engineer, the laureate of the State Prizes in Science and Technology of the UkrSSR, USSR and Ukraine.

Valentin I. Gryschenko remained in the memory of his students, colleagues and patients as honest and kind-hearted person, a talented teacher and specialist with extremely broad horizons. The colleagues always felt his support in implementing the promising projects, in applying the novel therapies for almost hopeless patients. He was never indifferent to personal problems of colleagues and friends and personally treated many of them.

The students of the academician V.I. Gryschenko, obstetricians and gynecologists, cryobiologists, cryophysicians have pursued the work, initiated by him, and the family dynasty of physicians is now continued by his daughter Professor Olga Gryschenko and grandchildren, Prof. Mykola Gryschenko and Valentin Paraschuk.

